

"קצתי בשכר הזעום שמקבלים באקדמיה"

"אנחנו קולטים אנשים חדשים ומצויים בתהליך התרחבות הדרגתי". משרד ביין

בוטיק המיסוי של פרופ' דן ביין מתרחב ומצרף, כיועץ למשרד, את פרופ' יוסף ארדעי, מהמומחים הבולטים בתחום המיסוי. ארדעי יתמקד בכתיבת חוות דעת וביצירת תכנוני מס מקוריים. בגילו המופלג, הוא אומר, הוא רוצה לעשות גם קצת כסף < **נועם שרביט**

פרופ' יוסף ארדעי, מהמומחים הבולטים בתחום המיסוי, מצטרף כיועץ חיצוני למשרד פרופ' ביין ושות' החיפאי, בראשות פרופ' דן ביין. ארדעי צפוי להצטרף לפגישות עם לקוחות ולסייע בכתיבת חוות דעת ויצירת תכנוני מס מקוריים.

ארדעי הצטרף לאוניברסיטת חיפה שנה לפני פתיחת הפקולטה למשפטים, והיה שותף להקמתה יחד עם הדיקאן הראשון, פרופ' יצחק זמיר. פרופ' ביין, שהיה אז שופט בחיפה, היה מעורב גם הוא בהקמה וכך נוצרה ההיכרות המר-כזית בין השניים, שנמשכה גם בשנים שאחר כך. מעבר לכך שביין משמש מרצה בפקולטה בחיפה, שארדעי היה הדיקאן שלה, השניים היו יו"רים משותפים של חוקה בהסכמה בחיפה, מטעם המכון הישראלי לדרמוקרטיה.

"בגילי המופלג קצתי כבר בשכר הזעום שמקבלים באקדמיה", מסביר ארדעי את המעבר לפרקטיקה. "עד היום הקדשתי את כולי למחקר והוראה וזה קשה. את פרופ' ביין אני מכיר ואוהב כבר למעלה מ-30 שנה, עוד כשכתבנו את הרוקטורט באוניברסיטה העברית. מעבר לכך, האופי הסולידי של המשרד, שלא לוקח כל דבר ומטפל רק בדברים שהוא מאמין בהם ומאפשר יצירתיות ומקוריות, מתאים לי. לא צריך לרוץ שם כל היום ואפשר להשקיע בדברים יפים".

"אנחנו קולטים אנשים חדשים ומצויים בתהליך התרחבות הדרגתי, שנעשה בצעדים קטנים", אומר פרופ' ביין.

● **צירופו נובע מרצונך להוריד רגל מהגז?**
"הוא מומחה עם קשרים ומוניטין בינלאומיים ויש בו הרבה מן היצירתיות, שזו תכונה מאוד חשובה בתחום תכנוני המס וחוות הדעת. הוא יהווה תוספת רצינית שתחזק את המשרד. אני לא מרגיש שאני מוריד רגל מהגז, אלא פשוט נפח העבודה במשרד גדל ויש תחומים שבהם רק אני עוסק, כמו בוררות וגישורים. יש גבולות ליכולת שלי לעשות הכל ואני צריך עוד מישהו שייצע בחוות דעת ותכנוני מס".

● **ולמה דווקא ארדעי?**
"חלק מהכותבים באקדמיה מצטמצמים לכתיבה טכנית יותר. הם לוקחים חוק ומנת"

גישתו של ארדעי נחשבת למקורית ויציבתית ונסמכת על תורת הפרשנות התכליתית. כך למשל, לגישתו תקנות המס נועדו רק לאותם מקרים בהם יש צורך באומדנים או בחישובים מסובכים. הוא סבור שתקנות אינן יכולות לשנות את בסיסי המס השונים, ואין בסמכותו של שר האוצר לשנות בתקנות את מהות החוק. בהודעות אחרת טען ארדעי בפני רשויות המס, כי כל נכס - מוחשי או לא מוחשי - שמאבד מערכו בתהליך ייצור ההכנסה זכאי לניכוי פחת, והעובדה שלא נקבעו שיעורי פחת אין בה כדי לשלול ניכוי כזה. לפני שנים רבות אימץ ביהמ"ש העליון את גישתו לעניין הקביעה מיהו עובד לצורכי מס.

תיו נמנים חברת החשמל, כימיקלים לישראל, רפא"ל, דלק, כרמל אולפנים, רשויות מקומיות, רשתות שיווק ועוד. ארדעי מתמחה בתחומי המס השונים, לרבות מיסוי בינלאומי, חוקי עידוד למיניהם. ארבע עת הספרים ולמעלה מ-40 המאמרים שפירסם בארץ ובעולם, מצוטטים לא מעט בפסיקת העליון ותרמו לעיצוב דיני המיסים בישראל, בעיקר בנוגע למיסוי בינלאומי ולהיבטים החוקתיים של החקיקה הפיסקאלית. עד לאחריונה שימש כראש המכללה האקדמית למשפטים ברמת גן וכדיקאן הפקולטה למשפטים שם וכיום הוא מלמד באוניברסיטה חיפה ובבתי ספר למשפטים בארה"ב.

חיים אותו בלי לקשור אותו להיבטים החיים יותר. ארדעי אינו מסוג הכותבים הטכניים. הוא רואה את הרברים בראייה רחבה, מכיוון אחר ראייה כלכלית ומכיוון אחר הוא רואה בצדק את דיני המסים כחלק מהמשפט המינהלי והחוקתי, ולא כתחום צר שעומד בפני עצמו. גישתו הרחבה משתלבת טוב עם גישת העליון בשנים האחרונות של הפרשנות התכליתית והיא מתאימה לזמננו. משרד ביין, שנוסד במתכונתו הנוכחית ב-2003, עוסק בכל תחומי המיסוי, לרבות תכנוני מס מורכבים, מס הכנסה, מיסוי בינלאומי, מיסוי עקיף ומיסוי מוניציפאלי. הוא מעסיק כיום תשעה עורכי דין ועל לקוחות

"מערכת המסים במשבר מאוד קשה" ארדעי מותח ביקורת קשה ונוקבת על מדיניות המיסוי הישראלית

שקל וינכה זאת כהוצאה מיידית. הוא אומר לעצמו שאינו צריך כל כך את המכונה, אבל אם נותנים לו פחת של מיליון שקל, הוא יקנה אותה וידרוח באותה שנה על הכנסה אפס וכך לא ישלם מס. כעבור שנה ימכור את המכונה ב-700 אלף שקל, עליהם ישלם 20% מס, שזו מכבסת מיסים שלא תיאמן. "הרבה חקלאים לא שילמו מס בנכותי. דיברתי בשעתו עם הממונה על הכנסות המדינה באותה תקופה ושאלתי איך עשי תם את זה. רק אחרי שחשב על כך אמר, שהוא לא מבין את זה". לכן, טוען ארדעי, "קשה להבין מה קורה היום במערך המסים בישראל. אני לא קורא לזה דיני מסים אלא אינטגרציה של דיסיפלינות, כי זה כולל מימון ציבורי, חשבו נאות, משפט חוקתי ומינהלי ועוד, ואין הרבה ששולטים בזה. בא ח"כ ומוצא גישה שתיתן כותרת טובה, ואז מגיש הצעת חוק פופוליסטית שמסייעת רק לשכבות החזרות, משום שאינו מבין את משמעותה".

לעשות תכנוני מס אגרסיביים כדי לא לשלם מסים, אפשר פשוט לנצל את הפרצות שהמחוקק יוצר במו ידיו". ארדעי ממחיש את טענותיו באבסורד שנוצר עם הורדת שיעור המס על רווחי הון, "כיום לא צריך לעשות תכנוני מס אגרסיביים כדי לא לשלם מסים, אפשר פשוט לנצל את הפרצות שהמחוקק יוצר במו ידיו". ארדעי ממחיש את טענותיו באבסורד שנוצר עם הורדת שיעור המס על רווחי הון, "כיום לא צריך לעשות תכנוני מס אגרסיביים כדי לא לשלם מסים, אפשר פשוט לנצל את הפרצות שהמחוקק יוצר במו ידיו". בעזרת סיטואציה של גישום עצמאי המשלם מס שולי של 50%. אם הגישום יקנה מכונה ב-1,000 שקל, אז הוא יקבל עליה פחת ויפחית אותו. אם יקבל פחת מואץ של 100%, כמו לפני שנתיים, הוא יקנה מכונה במיליון

לפרופ' יוסף ארדעי ביקורת קשה ונוקבת על מדיניות המיסוי הישראלית, או ליתר דיוק על היעדרה. "אנו נמצאים במשבר מאוד קשה בכל מערכת המסים שלנו", הוא אומר. "אני לא חושב שיש יד אחת מכוונת שרואה את התמונה הכללית. יש יותר מדי אינטרסנטים ששודרים את הקופה הציבורית ואין מדיניות אחידה. אני רואה את זה לאורך כל תיקוני החקיקה של הזמן האחרון". לרבריו, בספרות המקצועית מדברים על תופעת "תחרות מיסים בינלאומית", שרוב הכותבים מזהירים מפניה מחשש שתביא לחיסול מדיניות הרווחה. "ישראל קפצה על זה כאילו זה הפתרון היחיד שיש", טוען ארדעי. "אולי פה ושם יש סימני צמיחה אבל זה לא בגלל מדיניות המסים שלנו. במקביל, אפשר לראות מה קורה לחברה ולסוטר לידריות הישראלית. כשבועלם מעוררים את ההון האנושי ולא הכספי, ישראל עושה הפוך: מעוררת את ההון הכספי ופוגעת קשות בהון האנושי והחברתי. כיום לא צריך

נועם שרביט 6